

LOVSEKRETARIATET

FOLKETINGET

NOTAT

OM REGLER OG PRAKSIS FOR HØRING AF MINISTRE I FORBINDELSE
MED UDVALGET UNDER UDVALGET FOR FORRETNINGSORDENENS
BEHANDLING AF BERETNINGER FRA UNDERSØGELSESKOMMISSIONER

Indledning

I dette notat gennemgås de gældende regler og praksis for Underudvalget under Udvalget for Forretningsordenens behandling af beretninger fra undersøgelseskommissioner, særligt med hensyn til spørgsmål om høring af ministre, hvis forhold behandles i en sådan beretning, og muligheden for beskikkelse af bisiddere til sådanne ministre. Notatet er konkret udarbejdet med henblik på tilrettelæggelsen af behandlingen af Statsløsekommissionens beretning.

4. september 2015

Ref. 15-000910-1

Generelt om ordningen for behandling af beretninger fra undersøgelseskommissioner

Forretningsordenens kapitel XVIII indeholder bestemmelser dels om Folketingets medvirken til nedsættelse af undersøgelseskommissioner, dels om Folketingets opfølgning på undersøgelseskommissioners beretninger.

Kapitlet, som blev indsat i forretningsordenen i 1999, var ligesom lov om undersøgelseskommissioner foranlediget af det såkaldte Nordskov-udvalgs betænkning fra 1996 (betænkning nr. 1315). Kapitlets regler bør ses i nær sammenhæng med reglerne i lov om undersøgelseskommissioner.

Det er karakteristisk for ordningen med undersøgelseskommissioner, at stillingtagen til ministres ansvar ligger uden for undersøgelseskommissioners kompetence. Således kan en undersøgelseskommission efter loven få til opgave at *undersøge og redegøre for et faktisk begivenhedsforløb*. Endvidere kan undersøgelseskommissioner få til opgave at *foretage retlige vurderinger til belysning af, om der foreligger grundlag for, at det offentlige søger nogen draget til ansvar*. En undersøgelseskommission kan derimod specifikt ikke få til opgave at foretage retlige vurderinger til belysning af spørgsmålet om *ministres ansvar*.

Spørgsmålet om ministres eventuelle ansvar på grundlag af resultaterne af en undersøgelseskommissions arbejde henhører derimod under Folketinget. Det gælder både for så vidt angår politisk ministeransvar, dvs. muligheden for at blive mødt med Folketingets mistillid eller som det mindre med en politisk

kritik, og for så vidt angår det retlige ministeransvar, dvs. muligheden for at blive tiltalt for Rigsretten.

Derimod er spørgsmål om *embedsmænds* retlige ansvar, som en beretning fra en undersøgelseskommission måtte give anledning til, alene et anliggende for regeringen. Dette er klart forudsat i forarbejderne til bestemmelserne (betænkning og indstilling af 5. maj 1999 om ændring af forretningsordenen for Folketinget (B 136, folketingsåret 2008-09) med gengivelse fra Udvalget for Forretningsordenens beretning af 25. juni 1997 over forslag til lov om undersøgelseskommissioner).

Den centrale bestemmelse i forretningsordenen om opfølgning på undersøgelseskommissioners beretninger er § 56, 1. pkt., hvoraf det fremgår, at alle beretninger fra undersøgelseskommissioner, der vedrører ministres, herunder afgåede ministres, forhold, behandles af Udvalget for Forretningsordenen med henblik på eventuel indstilling om ansvarsspørgsmålet.

Underudvalget har efter § 59 til opgave at foretage forberedende behandling af Udvalget for Forretningsordenens opgaver, således at underudvalget afgiver udtalelse til udvalget til brug for dets beretning eller betænkning til Folketinget. De regler, som er fastsat for Udvalget for Forretningsordenens sagsbehandling efter kapitel XVIII, gælder også for underudvalgets sagsbehandling.

Høring af forhenværende ministre

Forretningsordenens nærmere regler om Udvalget for Forretningsordenens og underudvalgets sagsbehandling handler i vidt omfang om at sikre de berørte ministres retssikkerhed.

Dette ses bl.a. af det beslutningsforslag, hvorved bestemmelserne i kapitel XVIII blev indsat i forretningsordenen (B 136, folketingsåret 1998-99), hvoraf bl.a. følgende fremgår:

"Udvalget for Forretningsordenen har overvejet, hvilke retssikkerhedsgarantier der bør gives en minister/tidligere minister, hvis forhold er genstand for undersøgelse i et parlamentarisk organ på baggrund af en undersøgelseskommissions beretning. Udvalget skal i den forbindelse henvise til Nordskov-udvalgets betænkning s. 183. Underudvalget vedrørende undersøgelseskommissioner bør så hurtigt som muligt i forbindelse med behandlingen af sagen give den berørte minister/tidligere minister lejlighed til at udtale sig over for underudvalget. Herudover bør ministeren/den tidligere minister få udleveret underudvalgets udkast til redegørelse, når dette foreligger, og gives lejlighed til at fremkomme med en skriftlig udtalelse, og

ministeren/den tidligere minister bør have mulighed for under et møde med underudvalget at uddybe de synspunkter, der fremgår af den skriftlige udtalelse.

...

I forhold til tidligere kommissionsdomstole, undersøgelsesretter og dommerundersøgelser har der ikke for ministre eller tidligere ministre været adgang til direkte at kommentere resultatet af en undersøgelse eller den politiske vurdering af ministeransvaret, som Folketinget måtte være nået frem til. Ved at give ministrene/de tidligere ministre mulighed for allerede fra indledningen af folketingsudvalgsarbejdet at kommentere undersøgelseskommissionens betænkning samt yderligere at fremkomme med kommentarer til det udkast til udtalelse fra underudvalget, der måtte foreligge, sikres ministrene/de tidligere ministre den rimelige adgang til at fremkomme med deres vurdering. Underudvalget skal skriftligt tilbyde ministrene/de tidligere ministre denne mulighed, men underudvalget kan ikke afkræve disse en kommentar i udvalget, hvis de ikke ønsker det."

Efter § 56, 2. pkt., gives vedkommende minister lejlighed til over for udvalget at kommentere kommissionsberetningen. "Vedkommende minister" må i overensstemmelse med 1. pkt. forstås som en minister, herunder en afgået minister, hvis forhold er berørt i kommissionsberetningen.

Det kan ikke antages, at en undersøgelseskommissions høring af berørte tidligere ministre som led i den høring, kommissionen skal foretage af vidner, undersøgte personer og deres bisiddere efter § 23, stk. 3 og 4, i lov om undersøgelseskommissioner over enkelte forhold, generelt kan erstatte den nævnte høring over hele beretningen. Høring over Statsløsekommissionens beretning bør derfor ikke undlades alene af den grund, at kommissionen i december 2014 og februar 2015 hørte sagens vidner og deres bisiddere over uddrag af kommissionens udkast til beretning, jf. beretningens kapitel 1, afsnit 1.8. (bd. 1, s. 66 ff.).

Bestemmelsen om høring af berørte ministre eller tidligere ministre over en kommissionsberetning er formuleret obligatorisk. Høring må dog formentlig kunne undlades, hvis det står klart, at en beretning ikke behandler forhold, der kan give grundlag for, at der søges gjort et ansvar gældende mod de pågældende.

Ud fra sådanne betragtninger *undlod* man i forbindelse med behandlingen af Farum-sagen i folketingsåret 2012-13 at foretage høring af berørte tidligere ministre. Det samme var tilfældet ved behandlingen i 2011-12 af PET-kommissionens beretning (som blev behandlet efter reglerne i

forretningsordenens kapitel XVIII, selv om kommissionen ikke var nedsat efter lov om undersøgelseskommissioner). Ligeledes blev der ikke foretaget høring af tidligere ministre i forbindelse Folketingets behandling af Blekingegade-kommissionens beretning.

Beslutningen om, hvorvidt der skal ske høring af en tidligere minister, må således bero på en nærmere vurdering af, om kommissionsberetningen behandler forhold, der vedrører vedkommende, og som det ikke kan udelukkes vil kunne give grundlag for, at der søges gjort et ansvar gældende.

I de tre nævnte sager ses der at have været enighed i underudvalget (for Blekingegade-kommissionens beretnings vedkommende i selve Udvalget for Forretningsordenen, siden denne sag ikke blev henvist til behandling i underudvalget) om at undlade høring.

Undladelsen af at høre er forholdsvis kortfattet og overordnet beskrevet i Udvalget for Forretningsordenens beretninger om PET-kommissionens og Farum-kommissionens beretninger og slet ikke i beretningen om Blekingegade-kommissionens beretning.

Generelt er det efter Lovsekretariatets opfattelse karakteristisk for de sager, hvor der ikke har været foretaget høring, at kommissionsundersøgelserne har haft som deres primære sigte at afdække længere hændelsesforløb og redegøre for overordnede, institutionelle forhold i højere grad end for enkelte personers handlinger eller undladelser. Enkelte ministres forhold har udgjort en mere perifer del af beretningerne fra disse kommissionsundersøgelser, end i de sager, hvor der har været foretaget høring.

Endvidere er det karakteristisk for de sager, hvor der ikke har været foretaget høring, at de beskrevne forhold er foregået en årrække før afgivelsen af kommissionsberetningerne.

Af nylige sager, hvor der *blev* foretaget høring, kan nævnes Dan Lyngesagen, hvor man hørte justitsminister Lene Espersen, og skattefradragssagen (også kendt som TDC-sagen), hvor man hørte statsminister Anders Fogh Rasmussen og tidligere skatteminister Svend Erik Hovmand. Endvidere kan nævnes opfølgningen på Skattesagskommissionens beretning, hvor der skete høring af de tidligere skatteministre Troels Lund Poulsen og Peter Christensen og den (på tidspunktet for høringen) tidligere statsminister Lars Løkke Rasmussen.

Der henvises generelt til den kortfattede redegørelse for tidligere sager i *bilag 1* til dette notat.

Det bemærkes, at høringsbestemmelsens karakter af en retssikkerhedsgaranti efter Lovsekretariatets opfattelse må føre til, at der ikke kan udtales kritik eller på anden måde søges et ansvar gjort gældende over for en tidligere minister på grundlag af en beretning fra en undersøgelseskommission, uden at vedkommende har været hørt over den pågældende beretning. Dette må efter Lovsekretariatets opfattelse antages at gælde, også selv om det alene er et mindretal, der måtte ønske at kritisere vedkommende tidligere minister eller ministre. Dette fører til, at en beslutning om at undlade høring efter Lovsekretariatets opfattelse kun kan træffes i enighed.

Forretningsordenen indeholder ikke en udtrykkelig regel om, på hvilket tidspunkt en eventuel høring skal foretages, men det er forudsat i de ovenfor citerede bemærkninger fra beslutningsforslaget, hvorved ordningen blev indført, at en eventuel høring foretages fra indledningen af folketingsudvalgets arbejde.

Rent praktisk er høring i de tidligere sager helt enkelt sket ved et brev fra underudvalgets formand på underudvalgets vegne, hvorved de pågældende blot anmodes om inden for en bestemt frist at fremsende deres eventuelle kommentarer til beretningen til underudvalget.

Forretningsordenen indeholder ingen regler om frist for høringen. Fristen bør dog være så lang, at de hørte har en mulighed for at sætte sig ind i sagen og udarbejde et fyldestgørende svar. I tidligere sager er der givet frister i størrelsesordenen 1-1½ måned.

Efter modtagelsen af eventuelle svar kan underudvalget tage stilling til, om der er behov for yderligere sagsoplysningskridt. Siden vil det kunne være aktuelt at foretage en yderligere høring af de relevante tidligere ministre over eventuelle kritikpunkter, jf. nedenfor, som det f.eks. skete ved behandlingen af Skattesagskommissionens beretning.

Beskikkelse af bisidder

Efter forretningsordenens § 57, stk. 1, har den minister, hvis forhold undersøges, ret til bisidder efter eget valg.

Ministeren og ministerens eventuelle bisidder har som hovedregel ret til at blive gjort bekendt med undersøgelsens skriftlige materiale.

Ministeren og dennes eventuelle bisidder har endvidere ret til at overvære møder i udvalget med andre personer. Bisidderen skal have adgang til at stille spørgsmål til disse personer og har endvidere adgang til at anmode udvalget om at foranstalte yderligere bevisførelse inden for de rammer, der gælder for

udvalgets sagsoplysning. Der skal udfærdiges referat af ministerens egen mødedeltagelse, og der skal gives ministeren og hans bisidder kopi heraf.

Det fremgår ikke af forretningsordensbestemmelsen eller af dens forarbejder, hvornår retten til en bisidder indtræder. Det forekommer mest nærliggende i mangel på holdepunkter for andet, at den indtræder, samtidig med at det står klart, at der bør ske høring af den pågældende minister eller tidligere minister, jf. ovenfor.

Det bør derfor efter Lovsekretariatets opfattelse overvejes at gøre berørte tidligere ministre opmærksomme på retten til en bisidder allerede i forbindelse med høringen. Dette skete i forbindelse med høringen over Skattesagskommissionens beretning.

Vederlag til bisiddere vil skulle afholdes over Folketingets budget.

Yderligere sagsoplysningsskridt

Efter forretningsordenens § 57, stk. 2, kan Udvalget for Forretningsordenen eller underudvalget udpege en eller flere personer til at bistå sig som sagkyndige.

Endvidere er det forudsat i § 58, 4. pkt., at udvalget eller underudvalgets behandling undtagelsesvis kan omfatte en supplerende undersøgelse til klarlæggelse af nogle faktiske forhold.

Herudover kan udvalget og underudvalget naturligvis søge forhold i relation til undersøgelseskommissionens beretning belyst gennem spørgsmål til ministre efter de almindelige regler, der gælder for udvalgsspørgsmål.

Høring over mulige kritikpunkter m.v.

Forretningsordenens § 58 indeholder følgende bestemmelser om høring af ministre over mulige kritikpunkter m.v.:

”Hvis udvalget på grundlag af beretning fra en undersøgelseskommission eller på andet grundlag overvejer at søge ministeransvar gjort gældende, skal udvalget tidligst muligt gøre vedkommende minister bekendt med de kritikpunkter, som udvalget overvejer at fremdrage i sin indstilling. Ministeren kan forlange at modtage udvalgets udkast til beretning eller betænkning. Ministeren skal have lejlighed til på det således foreliggende grundlag at afgive skriftlig udtalelse til udvalget og til i møde med udvalget at redegøre nærmere for sine synspunkter. Hvis udvalgets behandling undtagelsesvis omfatter en supplerende undersøgelse til klarlæggelse af nogle faktiske forhold, bør ministeren inden en skriftlig eller

mundtlig udspørgning gøres bekendt med, hvilke faktiske forhold undersøgelsen omfatter.”

Fra nylig praksis kan nævnes, at Underudvalget under Udvalget for Forretningsordenen under behandlingen af Skattesagskommissionens beretning hørte Troels Lund Poulsen, men ikke Peter Christensen eller Lars Løkke Rasmussen, over underudvalgets udkast til beretning om sagen.

Udkomme af behandlingen

Det forudsættes i forretningsordenens § 59, at udkommet af sagens behandling er en beretning eller betænkning fra Udvalget for Forretningsordenen på grundlag af en udtalelse fra underudvalget.

I praksis kan anvendes den fremgangsmåde, at underudvalgets udtalelse til udvalget har form af et udkast til beretning eller betænkning.

Beretningsformen er formentlig den mest nærliggende, hvis der alene er tale om, at udvalget (eller de enkelte partier) vil udtale en opfattelse af forløbet, mens betækningsformen vil kunne anvendes, hvis der samtidig skal fremsættes forslag til Folketinget, herunder – hvis det skulle komme på tale – om at rejse tiltale ved Rigsretten.

BILAG 1

Hidtidig praksis med hensyn til høring af ministre, herunder forhenværende ministre, i forbindelse med Folketingets behandling af beretninger fra undersøgelseskommissioner

Sager, hvor der ikke er foretaget høring

Man undlod i forbindelse med behandlingen af Farum-sagen i folketingsåret 2012-13 at foretage høring af berørte tidligere ministre. Det samme var tilfældet ved behandlingen i 2011-12 af PET-kommissionens beretning (som blev behandlet efter reglerne i forretningsordenens kapitel XVIII, selv om kommissionen ikke var nedsat efter lov om undersøgelseskommissioner). Ligeledes er der ikke foretaget høring af tidligere ministre i forbindelse med Blekingegade-kommissionens beretning.

Farum-sagen

For så vidt angår Farum-sagen var undladelsen af at høre nogen ministre begrundet således i Udvalget for Forretningsordenens beretning om sagen (beretning nr. 4, folketingsåret 2012-13):

”Underudvalget har overvejet, hvorvidt og i hvilket omfang det er påkrævet eller hensigtsmæssigt som led i underudvalgets behandling af sagen at give personer, der fungerede som indenrigsministre i den undersøgte periode, lejlighed til at kommentere kommissionsberetningens konklusioner, jf. §§ 56 og 58 i Folketingets forretningsorden.

Det fremgår af Farum-kommissionens beretning, at kommissionen har foretaget høring af tidligere indenrigsministre, såfremt det har været relevant.

Justitsministeriet har endvidere oplyst over for udvalget, at de pågældende tidligere ministre har fået beretningen tilsendt.

I lyset af ovenstående og i lyset af, at udvalget ikke har fundet grundlag for at drage nogen til ansvar, har udvalget fundet det upåkrævet at anvende de principper for høring, der fremgår af forretningsordenens kapitel XVIII.”

Det bemærkes i tilknytning hertil, at Farum-kommissionens kommissorium var meget bredt, men ikke synes specifikt at have rettet sig mod ministres handlinger eller undladelser. Det nærmeste, kommissoriet kom ministres forhold, var, at kommissionen skulle ”undersøge og redegøre for [...] de forskellige tilsynsmyndigheders varetagelse af deres opgaver, herunder

Tilsynsrådet for Frederiksborg Amt, Frederiksborg Amtskommune, relevante ministerier samt Arbejdsmarkedsrådet.”

Det fremgår endvidere af Farum-kommissionens beretning, at kommissionen anså det for sin opgave at foretage en faktumundersøgelse af begivenhedsforløbet, navnlig med henblik på at identificere ”systemfejli”, og at overveje eventuelt behov for ændringer af love m.v., men ikke at foretage ansvarsvurderinger.

Endelig synes Farum-kommissionen kun på ganske få punkter at have behandlet forhold, som kan opfattes som kritiske, vedrørende ministre som led i sin undersøgelse af tilsynsmyndighedernes varetagelse af deres opgaver – nemlig for det første, at Indenrigsministeriet under daværende minister Thorkild Simonsen i 1998 trods embedsværkets rådgivning havde undladt at anlægge retssag mod Farum Kommune om indfrielse af et ulovligt optaget lån fra banken FIH, og for det andet, at indenrigsminister Karen Jespersen i 2000 ikke havde fundet anledning til at gå ind i en sag om FIH's finansiering af Farum Park, selv om ministeriet i et notat havde vurderet, at kommunens dispositioner havde udløst pligt til deponering af et større beløb.

PET-kommissionens beretning

For så vidt angår PET-kommissionens beretning var undladelsen af at høre nogen ministre begrundet således i Udvalget for Forretningsordenens beretning (beretning nr. 2, folketingsåret 2011-12):

”Underudvalget har overvejet, hvorvidt og i hvilket omfang det er påkrævet eller hensigtsmæssigt som led i underudvalgets behandling af sagen at give personer, der fungerede som justitsministre i den undersøgte periode, lejlighed til at kommentere kommissionsberetningens konklusioner, jf. §§ 56 og 58 i Folketingets forretningsorden.

I den anledning har underudvalget noteret sig, at disse og de øvrige regler om behandlingen af sager vedrørende ministeransvar i Folketingets Forretningsordens kapitel XVIII som omtalt ovenfor er blevet til i forlængelse af Nordskov Nielsen-udvalgets betænkning og dermed i samme forbindelse som lov om undersøgelseskommissioner.

Underudvalget bemærker i den sammenhæng, at PET-kommissionens beretning på centrale punkter er atypisk set i forhold til den ordning for spørgsmål om eventuelt ministeransvar, som lov om undersøgelseskommissioner og forretningsordenens kapitel XVIII opstiller.

Det fremgår af PET-kommissionens beretning, at kommissionen har foretaget høring af tidligere justitsministre. Justitsministeriet har endvidere telefonisk oplyst over for udvalget, at de pågældende tidligere ministre har fået beretningen tilsendt.

I lyset af ovenstående og i lyset af, at udvalget ikke efter så mange år har fundet grundlag for at drage nogen til ansvar, har udvalget fundet det upåkrævet at anvende de principper for høring, der fremgår af forretningsordenens kapitel XVIII.”

PET-kommissionens kommissorium indebar, at der skulle foretages en undersøgelse af og redegørelse for politiets efterretningsvirksomhed i perioden 1945-1989 i forhold til politiske partier, faglige konflikter og politisk-ideologisk prægede grupperinger og bevægelser i Danmark og karakteren af de aktiviteter i politiske partier m.v., der i den nævnte periode var baggrunden for politiets efterretningsvirksomhed på dette område. Endvidere skulle kommissionen, for så vidt angår perioden 1968-1989, vurdere politiets efterretningsvirksomhed set i forhold til de sidstnævnte aktiviteter og herunder belyse, om virksomheden var udøvet i overensstemmelse med de regler og retningslinjer, som havde været fastsat af Folketinget eller regeringen.

Det indgik ikke udtrykkeligt i kommissoriet, at kommissionen skulle behandle ministres forhold.

Udvalget for Forretningsordenen påpegede i sin beretning en række forhold omhandlet i kommissionsberetningen, som udvalget betegnede som kritisable, og fremhævede endvidere, at reglerne om ministeransvar betyder, at det i sidste ende er justitsministeren, der har ansvaret, hvis PET ikke overholdt gældende retningslinjer.

Udvalget fandt sammenfattende, at PET-kommissionen afdækkede eksempler på kritisable forhold, men at der ikke efter så mange år var grundlag for at drage nogen til ansvar. Udvalget så dog med stor alvor på disse eksempler.

Blekingegade-kommissionens beretning

Undladelsen af at høre nogen tidligere ministre i forbindelse med behandlingen af Blekingegade-kommissionens beretning var således begrundet i Udvalget for Forretningsordenens beretning om sagen (beretning nr. 9, folketingsåret 2014-15, 1. samling):

”Udvalget for Forretningsordenen har ikke fundet anledning til at foretage nogen undersøgelseskridt til supplerende af de oplysninger og vurderinger, der er fremkommet i undersøgelseskommisionens beretning.

Udvalget har konstateret, at undersøgelseskommissionens beretning ikke behandler forhold, der kan give anledning til, at der søges gjort et ansvar gældende over for nogen tidligere ministre.

I lyset heraf har udvalget ikke fundet det påkrævet eller hensigtsmæssigt som led i sin behandling af sagen at give personer, der var justitsministre i den periode, som undersøgelsen vedrører, lejlighed til at kommentere kommissionsberetningen, jf. forretningsordenens § 56, eller i øvrigt anvende de principper for høring, der fremgår af forretningsordenens kapitel XVIII."

Blekingegade-kommissionen havde et forholdsvis detaljeret kommissorium, som navnlig indebar, at kommissionen skulle undersøge og redegøre for, om Justitsministeriet, Politiets Efterretningstjeneste eller andre relevante centrale myndigheder havde modvirket det almindelige politis og anklagemyndighedens opklaring og strafforfølgning af de strafbare forhold, som bl.a. i den offentlige debat var blevet forbundet med den såkaldte Blekingegadebande. Kommissionen skulle som led i sin undersøgelse bl.a. undersøge og redegøre for, i hvilket omfang PET havde haft oplysninger, der gav grundlag for konkret mistanke om, at medlemmer af Blekingegadebanden stod bag de pågældende strafbare forhold.

Af Blekingegade-kommissionens egen opsummering af sine konklusioner blev følgende gengivet i Udvalget for Forretningsordenens beretning:

»Kommissionen har i ingen tilfælde fundet, at PET modvirkede det almindelige politis og anklagemyndighedens opklaring og strafforfølgning af Appel-gruppen i forbindelse med de forhold, der er omfattet af kommissoriet eller i øvrigt. Derimod har kommissionen konstateret, at i de tilfælde, hvor PET havde oplysninger af væsentlig betydning for efterforskningen af disse forhold, videregav PET oplysningerne til det almindelige politi.

Justitsministeriet blev som ressortmyndighed vedrørende retsanmodninger til udlandet inddraget i Lyngby Politis efterforskning af røveriet den 2. marts 1983 mod en pengetransport fra Den Danske Bank i Lyngby. Desuden var Justitsministeriet involveret i spørgsmålet om anvendelsesområdet for den dagældende bestemmelse i straffelovens § 114 om terrorisme, da anklagemyndigheden skulle tage stilling til, om der skulle rejses tiltale mod Blekingegadebandens medlemmer for overtrædelse af denne bestemmelse. Kommissionen

har fundet, at det ikke kan lægges til grund, at Justitsministeriet i nogen af disse tilfælde modvirkede det almindelige politis og anklagemyndighedens opklaring og strafforfølgning.

Kommissionen har desuden fundet, at hverken Rigsadvokaten eller Statsadvokaten for København modvirkede strafforfølgningen af Blekingegadebandens medlemmer i forbindelse med spørgsmålet om, hvorvidt der i 1990 under nævningsagen mod medlemmerne skulle rejses tiltale for overtrædelse af den dagældende bestemmelse i straffelovens § 114 om terrorisme.

Tilsvarende har kommissionen fundet, at Udenrigsministeriet ikke modvirkede strafforfølgningen af Blekingegadebandens medlemmer, da ministeriet modtog oplysning om, at Tayseer Kubaa under en samtale i New York med den daværende danske udenrigsminister tilbød at afgive vidneforklaring i Blekingegade-sagen.«

Sager, hvor der er foretaget høring

Der blev foretaget høring i Dan Lynge-sagen, hvor man hørte justitsminister Lene Espersen, og i skattefradragssagen (også kendt som TDC-sagen), hvor man hørte statsminister Anders Fogh Rasmussen og tidligere skatteminister Svend Erik Hovmand. Endvidere blev der foretaget høring i sagen om behandlingen af Helle Thorning-Schmidt og Stephen Kinnocks skattesag (også kendt som skattesagen), hvor de tidligere skatteministre Troels Lund Poulsen og Peter Christensen og den (på det tidspunkt) tidligere statsminister Lars Løkke Rasmussen blev hørt.

I Dan Lynge-sagen blev der givet 1 månedes høringsfrist, og i skattefradragssagen blev der givet ca. 6 ugers høringsfrist til begge ministre. I skattesagen blev der givet lidt over en månedes høringsfrist ved høringen af de tre tidligere ministre over kommissionsberetningen og 2 ugers frist ved den efterfølgende høring af Troels Lund Poulsen over Underudvalget under Udvalget for Forretningsordenens udkast til beretning om sagen.

Dan Lynge-sagen

I Dan Lynge-sagen indgik det i undersøgelseskommissionens kommissorium at undersøge og redegøre for det samlede begivenhedsforløb, som knyttede sig til politiets samarbejde med Dan Lynge såvel i forbindelse med efterforskning og bekæmpelse af rockerkriminalitet som i andre sammenhænge. Undersøgelsen skulle omfatte dels politiet – herunder Politiets Efterretningstjeneste – dels andre relevante myndigheder, herunder den overordnede anklagemyndighed og Justitsministeriet.

Endvidere skulle kommissionens undersøgelse og redegørelse bl.a. omfatte påstande om, at Justitsministeriet i besvarelsen af et spørgsmål fra Folketinget skulle have afgivet urigtige oplysninger om kontakter mellem Dan Lyngø og politiet.

Kommissionen forholdt sig indgående til det sidste spørgsmål i beretningen, og Udvalget for Forretningsordenen gik også i sin behandling ind i en nøje stillingtagen til denne del af undersøgelsen. Udvalgets flertal fandt ikke anledning til en kritik af justitsministeren i det konkrete tilfælde, da ministerens svar efter sit indhold var korrekt, og da der ikke syntes at have været noget ønske om at vildlede Folketinget og offentligheden, idet formålet med svaret var at vise størst mulig åbenhed. Et mindretal (EL) ønskede at udtale en skarp kritik af ministerens svar til Folketinget.

Skattefradragssagen

I skattefradragssagen skulle undersøgelseskommissionen ifølge sit kommissorium bl.a. undersøge og redegøre for det samlede begivenhedsforløb, der knyttede sig til, at skatteministeren ikke i forbindelse med et bestemt lovforslag havde fremsat forslag om bestemmelser om regulering af en bestemt fradragsmulighed. Endvidere skulle kommissionens undersøgelse omfatte de besvarelser, som regeringen havde afgivet til Folketinget om sagen.

Både skatteministeren og statsministeren havde besvaret mundtlige og skriftlige spørgsmål om sagen i Folketinget.

Undersøgelseskommissionen forholdt sig i sin beretning til, hvilket kendskab statsministeren og skatteministeren havde haft til sagen på relevante tidspunkter, og redegjorde for statsministerens og skatteministerens besvarelser af folketingsspørgsmål.

I Udvalget for Forretningsordenens beretning udtalte flertallet (V, DF og KF), at man ikke fandt grundlag for at foretage sig videre, mens mindretallet (S, RV, SF og EL) udtalte sig kritisk om skatteministeren, både med hensyn til den manglende lukning af et "skattehul" og med hensyn til de besvarelser, der var afgivet til Folketinget, og også om statsministeren, for så vidt angår det første.

Skattesagen

Skattesagskommissionen skulle ifølge sit kommissorium bl.a. undersøge og redegøre for, i hvilket omfang ministre, særlige rådgivere eller andre embedsmænd havde været involveret i behandlingen af Helle Thorning-Schmidt og Stephen Kinnocks skattesag, herunder om de pågældende måtte have søgt at påvirke afgørelsen af sagen.

Skattesagskommissionen skulle endvidere undersøge og redegøre for, i hvilket omfang der var videregivet eller forsøgt videregivet fortrolige oplysninger fra skattesagen.

I sin beretning udtalte kommissionen, at det ikke havde kunnet lægges til grund, at Lars Løkke Rasmussen havde involveret sig i sagens behandling eller havde videregivet fortrolige oplysninger fra sagen.

Undersøgelseskommissionen lagde på trods af Troels Lund Poulsens forklaringer til grund, at Skatteministeriets departementschef løbende havde orienteret ham om visse møder med SKAT København i sagen, og at Troels Lund Poulsen således havde fået en indikation af, i hvilken retning afgørelsen i skattesagen ville gå, før den dag, hvor Stephen Kinnocks skatterådgiver modtog en såkaldt agterskrivelse herom fra SKAT København. Kommissionen lagde også til grund, at Troels Lund Poulsen viste væsentlig interesse for et afgørende punkt for udfaldet af sagen, medens sagen verserede i SKAT København. Kommissionen lagde endvidere til grund, at Troels Lund Poulsen under et møde havde stillet et spørgsmål om omgørelse, og at dette spørgsmål gik på afgørelsen i Stephen Kinnocks sag og ikke på afgørelser i andre tilsvarende sager.

Kommissionen fandt dog, at det ikke kunne lægges til grund, at Troels Lund Poulsen havde involveret sig i SKAT Københavns behandling af sagen eller i øvrigt havde søgt at få afgørelsen omgjort.

I overensstemmelse med Troels Lund Poulsens forklaring lagde kommissionen det til grund, at han havde videregivet en oplysning om Stephen Kinnocks seksuelle orientering til sin særlige rådgiver og senere til sine to ministersekretærer. Kommissionen påpegede i den forbindelse, at Helle Thorning-Schmidt i et interview i Politiken i 2012 havde oplyst, at den pågældende oplysning er usand, og at kommissionen ikke ved sin omtale af oplysningen havde taget stilling til, om den er sand.

For så vidt angår embedsmænds forhold fandt kommissionen, at visse embedsmænd havde overtrådt nærmere angivne lovregler, men fandt dog ikke, at der var tilstrækkeligt grundlag for at gøre et disciplinært ansvar gældende mod de pågældende.

Kommissionen lagde endelig til grund, at SKAT København og SKAT Koncerncentret havde givet urigtige oplysninger til Folketingets Ombudsmand i tilknytning til sagen, men tog på baggrund af kommissoriets formulering ikke stilling til, om nogen kunne gøres ansvarlig herfor.

Et flertal i Udvalget for Forretningsordenen (S, RV, SF og EL) påpegede i udvalgets beretning om sagen, at en række ulovligheder fandt sted i

forbindelse med behandlingen af skattesagen og udtalte sig kritisk herom. Flertallet udtalte, at flertallet samlet set fandt det stærkt kritisabelt, at de pågældende ulovligheder havde fundet sted, og bemærkede, at det politiske ansvar for ulovlighederne i sidste instans påhvilede den politiske ledelse af Skatteministeriet og dermed den ansvarlige minister på daværende tidspunkt.

Et mindretal i Udvalget for Forretningsordenen (V, DF, LA og KF) tog Skattesagskommissionens beretning til efterretning og udtalte sig på flere punkter kritisk om flertallets beretningstekst. Desuden beklagede mindretallet, at regeringen (på tidspunktet for beretningen) ikke havde taget initiativ til, at Skattesagskommissionen skulle undersøge, at SKAT havde ændret ligningsvejledningen under behandlingen af Stephen Kinnocks skattesag.

